

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

27. svibnja 2019.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Policijska i pravosudna suradnja u kaznenim stvarima –
Europski uhidbeni nalog – Okvirna odluka 2002/584/PUP – Članak 6. stavak 1. – Pojam ‚pravosudno
tijelo koje izdaje uhidbeni nalog‘ – Europski uhidbeni nalog koji je izdao glavni državni odvjetnik
države članice – Položaj – Jamstvo neovisnosti”

U predmetu C-509/18,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Supreme Court (Vrhovni sud, Irska), odlukom od 31. srpnja 2018., koju je Sud zaprimio 6. kolovoza 2018., u postupku izvršenja europskog uhidbenog naloga izdanog protiv osobe

PF,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: K. Lenaerts, predsjednik, R. Silva de Lapuerta, potpredsjednica, A. Arabadžiev, A. Prechal, M. Vilaras, T. von Danwitz, C. Toader, F. Biltgen, K. Jürimäe (izvjestiteljica) i C. Lycourgos, predsjednici vijeća, L. Bay Larsen, M. Safjan, D. Šváby, S. Rodin i I. Jarukaitis, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: L. Hewlett, glavna administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 26. ožujka 2019.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za osobu PF, J. Ferry, *BL*, i R. Munro, *SC*, koje su ovlastili D. Rudden i E. Rudden, *solicitors*,
- za Minister for Justice and Equality, J. Quaney, M. Browne, G. Hodge i A. Joyce, u svojstvu agenata, uz asistenciju B. M. Warda, A. Hanrahana i J. Benson, *BL* kao i P. Carolla, *SC*,
- za dansku vladu, P. Z. L. Ngo i J. Nymann-Lindegren, u svojstvu agenata,
- za njemačku vladu, T. Henze, J. Möller, M. Hellmann i A. Berg, u svojstvu agenata, a zatim M. Hellmann, J. Möller i A. Berg, u svojstvu agenata,
- za francusku vladu, D. Colas, D. Dubois i E. de Moustier, u svojstvu agenata,
- za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju S. Faracija, *avvocato dello Stato*,

* Jezik postupka: engleski

- za litavsku vladu, V. Vasiliauskienė, J. Prasauskienė, G. Taluntytė i R. Krasuckaitė, u svojstvu agenata,
- za mađarsku vladu, M. Z. Fehér i Z. Wagner, u svojstvu agenata,
- za nizozemsku vladu, M. K. Bulterman i J. Langer, u svojstvu agenata,
- za austrijsku vladu, G. Hesse, K. Ibili i J. Schmoll, u svojstvu agenata,
- za poljsku vladu, B. Majczyna, u svojstvu agenta,
- za Europsku komisiju, R. Troosters, J. Tomkin i S. Grünheid, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 30. travnja 2019.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 6. stavka 1. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL 2002., L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83.), kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. (SL 2009., L 81, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 169.; u daljnjem tekstu: Okvirna odluka 2002/584).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru izvršenja u Irskoj europskog uhidbenog naloga koji je 18. travnja 2014. izdao Lietuvos Respublikos generalinis prokuroras (Glavni državni odvjetnik Republike Litve, u daljnjem tekstu: Glavni državni odvjetnik Litve) radi provedbe kaznenog postupka protiv osobe PF u Litvi.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Uvodne izjave 5., 6., 8. i 10. Okvirne odluke 2002/584 glase kako slijedi:
 - „(5) Cilj koji si je postavila Unija, da postane područje slobode, sigurnosti i pravde, vodi prema ukidanju izručenja između država članica i njegovu zamjenjivanju sustavom predaje osoba između pravosudnih tijela. Nadalje, uvođenje novog pojednostavljenog sustava predaje osuđenih ili osumnjičenih osoba u svrhe izvršenja kaznenih presuda ili kaznenog progona omogućuje ukidanje zamršenosti i opasnosti od kašnjenja koji postoje kod sadašnjih postupaka izručivanja. Tradicionalni odnosi suradnje koji su do sada prevladavali između država članica trebali bi biti zamijenjeni sustavom slobodnog protoka sudskih odluka u kaznenim stvarima, kako prije, tako i poslije donošenja pravomoćnih odluka, u području slobode, sigurnosti i pravde.
 - (6) Europski uhidbeni nalog, predviđen ovom Okvirnom odlukom, prva je konkretna mjera u području kaznenog prava kojom se primjenjuje načelo uzajamnog priznavanja, koje Europsko vijeće smatra ‚kamenom temeljcem‘ pravosudne suradnje.

[...]

(8) Odluke o izvršavanju europskog uhidbenog naloga moraju biti podložne dostatnom nadzoru, a to znači da će pravosudno tijelo države članice u kojoj je tražena osoba uhićena morati donijeti odluku o njezinoj predaji.

[...]

(10) Mehanizam europskog uhidbenog naloga temelji se na visokoj razini povjerenja između država članica. Njegova primjena može biti suspendirana samo u slučaju da neka država članica ozbiljno i neprekidno krši načela iz članka 6. stavka 1. [UEU-a]. Kršenje utvrđuje Vijeće u skladu s odredbama članka 7. stavka 1. [UEU-a], s posljedicama predviđenima u članku 7. stavku 2. Ugovora.”

4 Člankom 1. te okvirne odluke, naslovljenim „Definicija europskog uhidbenog naloga i obveza njegova izvršenja”, propisuje se:

„1. Europski uhidbeni nalog je sudska odluka koju izdaje država članica s ciljem uhićenja i predaje tražene osobe od strane druge države članice, zbog vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode.

2. Države članice izvršavaju svaki europski uhidbeni nalog na temelju načela uzajamnog priznavanja u skladu s odredbama ove Okvirne odluke.

3. Ova Okvirna odluka ne mijenja obvezu poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela sadržanih u članku 6. [UEU-a].”

5 Člancima 3., 4. i 4.a te okvirne odluke utvrđeni su razlozi za obvezno i moguće neizvršenje europskog uhidbenog naloga. Člankom 5. te okvirne odluke propisana su jamstva koja u nekim slučajevima mora pružiti država članica izdateljica naloga.

6 Člankom 6. Okvirne odluke 2002/584, naslovljenim „Utvrđivanje nadležnih pravosudnih tijela”, predviđeno je:

„1. Pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog jest pravosudno tijelo države članice koja izdaje uhidbeni nalog, nadležno za izdavanje europskog uhidbenog naloga u skladu s pravom te države.

2. Pravosudno tijelo izvršenja jest pravosudno tijelo države članice izvršenja nadležno za izvršenje europskog uhidbenog naloga u skladu s pravom te države.

3. Svaka država članica obavještava Glavno tajništvo Vijeća o nadležnim pravosudnim tijelima u skladu sa svojim pravom.”

Irsko pravo

7 Irish European Arrest Warrant Act 2003 (irskim Zakonom o europskom uhidbenom nalogu iz 2003.), u verziji primjenjivoj na glavni postupak (u daljnjem tekstu: Zakon o EUN-u), prenesena je Okvirna odluka 2002/584 u irsko pravo. Člankom 2. stavkom 1. prvim podstavkom Zakona o EUN-u propisano je:

„Pravosudno tijelo’ obuhvaća suca ili drugu osobu koja je zakonom države članice o kojoj je riječ ovlaštena obavljati funkcije istovjetne ili slične onima koje na temelju članka 33. može obavljati [irski sud].”

8 Člankom 20. Zakona o EUN-u određeno je:

„1. U postupcima na koje se primjenjuje ovaj zakon High Court (Visoki sud, Irska) može, ako smatra da dokumentacija ili informacije koje su mu dostavljene nisu dovoljne da mu omoguće izvršavanje dužnosti na temelju ovog zakona, zatražiti od pravosudnog tijela koje izdaje uhidbeni nalog ili države izdavateljice, ovisno o slučaju, da mu dostavi takvu dodatnu dokumentaciju ili informacije kako ih on odredi, u roku koji odredi.

2. Središnje državno tijelo može, ako smatra da dokumentacija ili informacije koje su mu dostavljene nisu dovoljne da omoguće njemu ili High Courtu [(Visoki sud)] izvršavanje dužnosti na temelju ovog zakona, zatražiti od pravosudnog tijela koje izdaje uhidbeni nalog ili države izdavateljice, ovisno o slučaju, da mu dostavi takvu dodatnu dokumentaciju ili informacije kako ih on odredi, u roku koji odredi. [...]”

Glavni postupak i prethodna pitanja

9 Dana 18. travnja 2014. zatražena je predaja osobe PF, litavskog državljanina, u okviru izvršenja europskog uhidbenog naloga koji je izdao Glavni državni odvjetnik Litve radi provedbe kaznenog postupka zbog kaznenog djela koje je PF navodno počinio tijekom 2012., a koje je taj državni odvjetnik okvalificirao kao „oružanu krađu”.

10 PF je pred High Courtom (Visoki sud) osporavao valjanost tog europskog uhidbenog naloga pozivajući se, osobito, na činjenicu da Glavni državni odvjetnik Litve nije „pravosudno tijelo” u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584.

11 PF se u prilog toj tvrdnji pozvao na pravno mišljenje litavskog odvjetnika iz kojega osobito proizlazi da je, u skladu s člankom 109. Ustava Republike Litve, sudovanje u toj državi članici isključiva zadaća sudova. Glavni državni odvjetnik Litve je hijerarhijski najviši državni odvjetnik u Litvi. Ima položaj državnog odvjetnika te je neovisan o izvršnoj i sudbenoj vlasti. U skladu s člankom 118. tog ustava, državni odvjetnici zaduženi su za pokretanje i provedbu kaznene istrage te provedbu kaznenog postupka. Međutim, u skladu sa sudskom praksom Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismasa (Ustavni sud Republike Litve) državni odvjetnik nije zadužen za sudovanje te nema zadaće povezane sa sudovanjem tijekom istrage koju provodi.

12 U tim se okolnostima High Court (Visoki sud), putem središnjeg irskog tijela, obratio Glavnom državnom odvjetniku Litve kako bi dobio informacije o svojstvu „pravosudnog tijela” tog državnog odvjetnika, osobito s obzirom na presude od 10. studenoga 2016., Poltorak (C-452/16 PPU, EU:C:2016:858) i od 10. studenoga 2016., Özçelik (C-453/16 PPU, EU:C:2016:860).

13 Glavni državni odvjetnik Litve odgovorio je na sljedeći način:

„[Glavni državni odvjetnik Litve] neovisan je o izvršnoj vlasti, uključujući ministarstvo pravosuđa.

Državno odvjetništvo Republike Litve [...] čine [Glavni državni odvjetnik Litve] i područni državni odvjetnici; Litavsko državno odvjetništvo pokreće i provodi istragu i osigurava provedbu kaznenih postupaka u ime države. Te se odredbe nalaze u članku 118. Ustava Republike Litve.”

14 High Court (Visoki sud) je 27. veljače 2017. presudio da je Glavni državni odvjetnik Litve „pravosudno tijelo” u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 te je odredio predaju osobe PF.

15 Court of Appeal (Žalbeni sud, Irska) presudom od 20. listopada 2017. odbio je žalbu osobe PF protiv presude High Courta (Visoki sud) te je potvrdio da je Glavni državni odvjetnik Litve „pravosudno tijelo” u smislu te odredbe.

- 16 Supreme Court (Vrhovni sud, Irska), odnosno sud koji je uputio zahtjev, odobrio je podnošenje revizije protiv presude Court of Appeals (Žalbeni sud).
- 17 S obzirom na sudsku praksu Suda iz presuda od 29. lipnja 2016., Kossowski (C-486/14, EU:C:2016:483), od 10. studenoga 2016., Poltorak (C-452/16 PPU, EU:C:2016:858), od 10. studenoga 2016., Özçelik (C-453/16 PPU, EU:C:2016:860) i od 10. studenoga 2016., Kovalkovas (C-477/16 PPU, EU:C:2016:861), sud koji je uputio zahtjev nastoji doznati može li se Glavni državni odvjetnik Litve okvalificirati kao „pravosudno tijelo” u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584.
- 18 Konkretnije, iz te sudske prakse Suda proizlazi da takva kvalifikacija ovisi o tome sudjeluje li tijelo o kojem je riječ u kaznenom sudovanju države članice. Međutim, ta sudska praksa ne daje jasne kriterije na temelju kojih se može odrediti je li u pravnom poretku države članice određeno tijelo zaduženo za sudovanje odnosno sudjeluje li u sudovanju.
- 19 U vezi s time, sud koji je uputio zahtjev nastoji doznati treba li, s obzirom na to da je pojam „pravosudno tijelo” autonoman pojam prava Unije, ocjenu o tome sudjeluje li Glavni državni odvjetnik Litve u sudovanju utemeljiti samo na nacionalnom pravu države članice o kojoj je riječ. Usto, taj sud nastoji doznati je li zaduženost državnog odvjetnika za istragu i progon počinitelja kaznenih djela, pri čemu je on, u skladu s nacionalnim pravom, neovisan o sudbenoj vlasti, dovoljno povezana sa sudovanjem kako bi se spomenutog državnog odvjetnika moglo smatrati „pravosudnim tijelom” u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584.
- 20 U tim je okolnostima Supreme Court (Vrhovni sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Jesu li kriteriji na temelju kojih se može utvrditi je li državni odvjetnik koji je određen kao ‚pravosudno tijelo koje izdaje uhiđbeni nalog’ u smislu članka 6. stavka 1. [Okvirne odluke 2002/584] pravosudno tijelo u smislu autonomnog značenja tog pojma iz te odredbe, [kao prvo,] to da je državni odvjetnik neovisan o izvršnoj vlasti i [kao drugo,] to da se za njega u njegovu vlastitom pravnom sustavu smatra da se bavi sudovanjem ili da u njemu sudjeluje?
 2. U slučaju niječnog odgovora, koji su kriteriji u skladu s kojima nacionalni sud treba utvrditi je li državni odvjetnik koji je određen kao ‚pravosudno tijelo koje izdaje uhiđbeni nalog’ u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 doista ‚pravosudno tijelo’ u smislu te odredbe?
 3. Ako kriteriji uključuju zahtjev da se državni odvjetnik bavi sudovanjem ili da u njemu sudjeluje, treba li taj zahtjev ocjenjivati s obzirom na status državnog odvjetništva u njegovu pravnom poretku ili u skladu s određenim objektivnim kriterijima? Ako navedeno treba utvrditi u skladu s objektivnim kriterijima, koji su to kriteriji?
 4. Je li [Glavni državni odvjetnik Litve] pravosudno tijelo u smislu autonomnog značenja tog pojma iz članka 6. stavka 1. [Okvirne odluke 2002/584]?”

O prethodnim pitanjima

- 21 Svojim pitanjima, koja valja razmotriti zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti nastoji doznati treba li pojam „pravosudno tijelo koje izdaje uhiđbeni nalog” u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 tumačiti na način da obuhvaća glavnog državnog odvjetnika države članice koji je, iako ustrojstveno neovisan o sudbenoj vlasti, nadležan za vođenje kaznenog progona te je neovisan o izvršnoj vlasti.

- 22 Uvodno valja podsjetiti da, kako načelo uzajamnog povjerenja između država članica tako i načelo uzajamnog priznavanja koje se i samo temelji na uzajamnom povjerenju između potonjih, u pravu Unije imaju ključnu važnost, s obzirom na to da omogućavaju stvaranje i održavanje područja bez unutarnjih granica. Konkretnije, načelo uzajamnog povjerenja obvezuje svaku državu članicu, osobito u kontekstu područja slobode, sigurnosti i pravde, da, osim u iznimnim okolnostima, smatra da sve ostale države članice poštuju pravo Unije i, konkretnije, njime priznata temeljna prava (presuda od 25. srpnja 2018., Minister for Justice and Equality (Nedostaci u pravosudnom sustavu), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, t. 36. i navedena sudska praksa).
- 23 Kad je riječ o, osobito, Okvirnoj odluci 2002/584, iz njezine uvodne izjave 6. proizlazi da je njome uspostavljen europski uhidbeni nalog prvi konkretni mehanizam kojim je u području kaznenog prava implementirano načelo uzajamnog priznavanja.
- 24 To se načelo primjenjuje u članku 1. stavku 2. te okvirne odluke, kojim se uspostavlja pravilo u skladu s kojim su države članice, na temelju tog načela, obvezne izvršiti svaki europski uhidbeni nalog, u skladu s odredbama spomenute okvirne odluke. Slijedom toga, pravosudna tijela izvršenja u pravilu mogu odbiti izvršiti takav nalog samo na temelju taksativno navedenih razloga za neizvršenje, predviđenih člancima 3., 4. i 4.a te okvirne odluke. Jednako tako, izvršenje europskog uhidbenog naloga može se uvjetovati samo jednim od uvjeta koji su taksativno navedeni u članku 5. te okvirne odluke. Slijedom toga, izvršenje europskog uhidbenog naloga predstavlja pravilo, dok je neizvršenje zamišljeno kao iznimka koja se mora usko tumačiti (vidjeti u tom smislu presudu od 25. srpnja 2018., Minister for Justice and Equality (Nedostaci u pravosudnom sustavu), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, t. 41. i navedenu sudsku praksu).
- 25 Međutim, načelo uzajamnog priznavanja pretpostavlja da se samo europski uhidbeni nalozi, u smislu članka 1. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584, moraju izvršiti u skladu s njezinim odredbama. Iz tog članka proizlazi da je europski uhidbeni nalog „sudska odluka”, što nalaže da ga mora izdati „pravosudno tijelo” u smislu članka 6. stavka 1. te okvirne odluke (vidjeti u tom smislu presude od 10. studenoga 2016., Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, t. 28. i od 10. studenoga 2016., Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, t. 29.).
- 26 U skladu s člankom 6. stavkom 1. te okvirne odluke pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog jest pravosudno tijelo države članice koja izdaje uhidbeni nalog, nadležno za izdavanje europskog uhidbenog naloga u skladu s pravom te države.
- 27 Iako države članice, u skladu s načelom postupovne autonomije, mogu, u skladu sa svojim nacionalnim pravom, odrediti „pravosudno tijelo” nadležno za izdavanje europskog uhidbenog naloga, smisao i doseg tog pojma ne mogu se prepustiti ocjeni svake države članice (vidjeti u tom smislu presude od 10. studenoga 2016., Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, t. 30. i 31. kao i od 10. studenoga 2016., Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, t. 31. i 32.).
- 28 Taj pojam u cijeloj Uniji treba tumačiti autonomno i ujednačeno, pri čemu, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, treba istodobno voditi računa o izričaju i kontekstu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 te cilju koji se njome nastoji postići (vidjeti u tom smislu presude od 10. studenoga 2016., Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, t. 32. i od 10. studenoga 2016., Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, t. 33.).
- 29 U vezi s time valja podsjetiti, kao prvo, da je Sud već presudio da izraz „pravosudno tijelo” iz te odredbe ne obuhvaća samo suce ili sudove države članice, već ga, u širem smislu, valja tumačiti na način da obuhvaća tijela koja sudjeluju u kaznenom sudovanju u toj državi članici, za razliku od, primjerice, ministarstava ili službi policije, koji su dio izvršne vlasti (vidjeti u tom smislu presude od 10. studenoga 2016., Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, t. 33. i 35. i od 10. studenoga 2016., Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, t. 34. i 36.).

- 30 Iz toga proizlazi da pojam „pravosudno tijelo” u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 može obuhvatiti tijela države članice koja sudjeluju u kaznenom sudovanju u toj državi članici a da nisu nužno suci ili sudovi.
- 31 Takvo tumačenje potvrđuje, s jedne strane, kontekst članka 6. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584. U tom pogledu valja istaknuti da je ta odluka instrument pravosudne suradnje u kaznenim stvarima koji se odnosi na uzajamno priznavanje ne samo pravomoćnih odluka kaznenih sudova, nego, općenitije, odluka pravosudnih tijela država članica u okviru kaznenog postupka, uključujući dio tog postupka koji se odnosi na kazneni progon.
- 32 Naime, pravosudna suradnja u kaznenim stvarima, kako je predviđena člankom 31. UEU-a, koji je pravna osnova Okvirne odluke 2002/584, odnosi se, osobito, na suradnju pravosudnih tijela država članica i kad je riječ o postupku i kad je riječ o izvršenju odluka.
- 33 Široko tumačen pojam „postupak” može obuhvatiti cjelokupan kazneni postupak, odnosno fazu koja prethodi kaznenom postupku, sam kazneni postupak i fazu izvršenja pravomoćne odluke kaznenog suda donesene protiv osobe koja je proglašena krivom za kazneno djelo.
- 34 Takvo je tumačenje potvrđeno izričajem članka 82. stavka 1. točke (d) UFEU-a, koji je zamijenio članak 31. UEU-a, a kojim je sada pojašnjeno da se pravosudna suradnja u kaznenim stvarima odnosi na suradnju između pravosudnih tijela ili jednakovrijednih tijela država članica u okviru kaznenog progona i izvršenja odluka.
- 35 S druge strane, navedeno tumačenje potvrđeno je i ciljem koji se nastoji postići Okvirnom odlukom 2002/584, s obzirom na to da je njezin cilj, kao što to proizlazi iz njezine uvodne izjave 5., uspostava sustava slobodnog protoka sudskih odluka u kaznenim stvarima, u području slobode, sigurnosti i pravde, kako prije, tako i poslije donošenja pravomoćnih odluka.
- 36 Naime, cilj je Okvirne odluke 2002/584 uspostava pojednostavljenog i učinkovitog sustava predaje osoba osuđenih ili osumnjičenih da su povrijedile kazneni zakon, olakšavanje i ubrzavanje pravosudne suradnje kako bi se doprinijelo ostvarenju cilja Unije da postane područje slobode, sigurnosti i pravde, temeljeći se na visokom stupnju povjerenja koje, u skladu s načelom uzajamnog priznavanja, mora postojati između država članica (presuda od 22. prosinca 2017., Ardic, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, t. 69. i navedena sudska praksa).
- 37 Izdavanje europskog uhidbenog naloga tako može imati dvije različite osnove, kao što to proizlazi iz članka 1. stavka 1. te okvirne odluke. Taj se nalog može izdati u svrhu kaznenog progona u državi članici izdavanja ili u svrhu izvršenja kazne ili mjere oduzimanja slobode u toj državi (vidjeti u tom smislu presudu od 21. listopada 2010., B., C-306/09, EU:C:2010:626, t. 49.).
- 38 Slijedom toga, budući da europski uhidbeni nalog olakšava slobodan protok sudskih odluka koje prethode presudi, a koje se odnose na vođenje kaznenog progona, valja zaključiti da tijela koja su u skladu s nacionalnim pravom nadležna za donošenje takvih odluka mogu biti obuhvaćena područjem primjene te okvirne odluke.
- 39 Iz uvodnih izjava iznesenih u točkama 29. do 38. ove presude proizlazi da za tijelo poput državnog odvjetnika, koje je u okviru kaznenog postupka nadležno za kazneni progon osoba osumnjičenih za počinjenje kaznenog djela, kako bi one za to odgovarale pred sudom, treba smatrati da sudjeluje u sudovanju u državi članici o kojoj je riječ.
- 40 U konkretnom slučaju, na temelju podataka iz spisa podnesenog Sudu proizlazi da Glavni državni odvjetnik Litve ima ključnu ulogu u vođenju kaznenog postupka u toj državi članici.

- 41 U vezi s time, litavska je vlada u svojim pisanim očitovanjima istaknula da se dužnosti državnog odvjetništva, u skladu s člankom 118. Ustava Republike Litve, sastoje, osobito, od pokretanja i vođenja istrage te vođenja kaznenog progona. U skladu sa sudskom praksom Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (Ustavni sud Republike Litve), ono za to ima isključivu nadležnost. Iz toga proizlazi da je Glavni državni odvjetnik Litve u okviru kaznenog postupka zadužen za uspostavljanje uvjeta potrebnih za obavljanje sudbene vlasti kaznenih sudova te države članice.
- 42 U tim okolnostima, za Glavnog državnog odvjetnika Litve može se smatrati da sudjeluje u kaznenom sudovanju u toj državi članici.
- 43 Kao drugo, valja podsjetiti na to da je cilj Okvirne odluke 2002/584 uspostaviti pojednostavljeni sustav predaje izravno između pravosudnih tijela, kojemu je cilj zamijeniti sustav tradicionalne suradnje između suverenih država, koja podrazumijeva intervenciju i ocjenu političkog tijela, a s ciljem osiguravanja slobodnog protoka sudskih odluka u kaznenim stvarima u prostoru slobode, sigurnosti i pravde (vidjeti u tom smislu presudu od 10. studenoga 2016., Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, t. 41.).
- 44 U tom kontekstu, kad je europski uhiđbeni nalog izdan radi uhićenja i predaje tražene osobe u drugoj državi članici s ciljem vođenja kaznenog progona, toj su osobi u prvoj fazi postupka morala biti osigurana postupovna jamstva i temeljna prava, čiju zaštitu mora jamčiti pravosudno tijelo države članice izdavanja, u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom, osobito u okviru donošenja nacionalnog uhiđbenog naloga (presuda od 1. lipnja 2016., Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, t. 55.).
- 45 Sustav europskog uhiđbenog naloga stoga obuhvaća zaštitu postupovnih i temeljnih prava koja moraju biti zajamčena traženoj osobi, na dvije razine, s obzirom na to da se na sudsku zaštitu na prvoj razini, prilikom donošenja nacionalne sudske odluke, poput nacionalnog uhiđbenog naloga, nadovezuje zaštita koja se mora osigurati na drugoj razini, prilikom izdavanja europskog uhiđbenog naloga, do kojeg može doći, ovisno o slučaju, u kratkom roku nakon donošenja spomenute nacionalne sudske odluke (presuda od 1. lipnja 2016., Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, t. 56.).
- 46 Kad je riječ o mjeri poput izdavanja europskog uhiđbenog naloga, kojom se može ugroziti pravo na slobodu osobe o kojoj je riječ, priznato člankom 6. Povelje Europske unije o temeljnim pravima, ta zaštita podrazumijeva donošenje odluke koja ispunjava zahtjeve djelotvorne sudske zaštite, u najmanju ruku na jednoj od dviju razina te zaštite.
- 47 Iz toga proizlazi da, kad je pravom države članice izdavanja nadležnost za izdavanje europskog uhiđbenog naloga dodijeljena tijelu koje, iako sudjeluje u sudovanju u toj državi članici, nije sudac niti sud, nacionalna sudska odluka poput nacionalnog uhiđbenog naloga na koju se nadovezuje europski uhiđbeni nalog mora i sama ispunjavati te zahtjeve.
- 48 Ispunjenje tih zahtjeva predstavlja jamstvo pravosudnom tijelu izvršenja da se odluka o izdavanju europskog uhiđbenog naloga izdanog radi kaznenog progona temelji na nacionalnom postupku u odnosu na koji postoji sudski nadzor te da su osobi protiv koje je izdan taj nacionalni uhiđbeni nalog bila pružena sva jamstva potrebna u okviru donošenja takve vrste odluke, a osobito ona koja proizlaze iz temeljnih prava i temeljnih pravnih načela o kojima je riječ u članku 1. stavku 3. Okvirne odluke 2002/584.
- 49 Druga razina zaštite prava osobe o kojoj je riječ, spomenuta u točki 45. ove presude, podrazumijeva da pravosudno tijelo koje je u skladu s nacionalnim pravom nadležno za izdavanje europskog uhiđbenog naloga provjerava, osobito, jesu li ispunjeni uvjeti za to izdavanje te je li ono proporcionalno, s obzirom na posebnosti svakog pojedinog slučaja (vidjeti u tom smislu presudu od 10. studenoga 2016., Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, t. 47.).

- 50 Naime, na „pravosudn[om] tijel[u] koje izdaje uhidbeni nalog” u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584, odnosno tijelu koje u konačnici donosi odluku o izdavanju europskog uhidbenog naloga, jest da osigura tu drugu razinu zaštite i to čak i kad se taj europski uhidbeni nalog temelji na nacionalnoj odluci koju je donio sudac ili sud.
- 51 Slijedom toga, „pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog” u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 treba moći tu dužnost izvršavati objektivno, uzimajući u obzir sve elemente koji idu na teret osobi o kojoj je riječ kao i one koji joj idu u korist, pri čemu njegova ovlast donošenja odluke ne smije biti izložena riziku vanjskih naloga ili uputa, osobito onih izvršne vlasti, odnosno ne smije postojati nikakva dvojba oko toga je li za odluku o izdavanju europskog uhidbenog naloga nadležno to tijelo ili, u konačnici, ta izvršna vlast (vidjeti u tom smislu presudu od 10. studenoga 2016., Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, t. 42.).
- 52 Slijedom toga, pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog mora pravosudnom tijelu izvršenja moći pružiti osiguranje da, s obzirom na jamstva pravnog poretka države članice izdavanja, u izvršavanju svojih dužnosti povezanih s izdavanjem europskog uhidbenog naloga postupa neovisno. Ta neovisnost zahtijeva postojanje pravila koja se odnose na pravni položaj i ustrojstvo, koja mogu jamčiti da pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog u okviru donošenja odluke o izdavanju takvog uhidbenog naloga nije izloženo nikakvom riziku podređenosti, osobito, pojedinačnoj uputi izvršne vlasti.
- 53 Usto, kad je na temelju prava države članice izdavanja nadležnost za izdavanje europskog uhidbenog naloga dodijeljena tijelu koje, iako sudjeluje u sudovanju u toj državi članici, samo nije sud, u odnosu na odluku o izdavanju takvog uhidbenog naloga i, osobito, njezinu proporcionalnost u toj državi članici mora biti dopušten pravni lijek koji u potpunosti ispunjava zahtjeve djelotvorne sudske zaštite.
- 54 U konkretnom slučaju, iz pisanih očitovanja litavske vlade proizlazi da je u Litvi za izdavanje europskog uhidbenog naloga u konačnici nadležan glavni državni odvjetnik koji postupa na zahtjev državnog odvjetnika zaduženog za predmet u kojemu je tražena predaja osobe o kojoj je riječ. U okviru nadležnosti koje su mu dodijeljene Glavni državni odvjetnik Litve provjerava jesu li ispunjeni potrebni uvjeti za izdavanje europskog uhidbenog naloga, a osobito postoji li u odnosu na tu osobu izvršna sudska odluka o pritvoru koju, u skladu s litavskim pravom, treba donijeti istražni sudac ili istražni sud.
- 55 Litavska vlada je u svojim pisanim očitovanjima navela i da litavski državni odvjetnici u izvršavanju svojih dužnosti uživaju neovisnost koju im jamče Ustav Republike Litve, osobito svojim člankom 118. trećim stavkom, te odredbe Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymasa (Zakon o državnom odvjetništvu Republike Litve). Budući da Glavni državni odvjetnik Litve ima položaj državnog odvjetnika, uživa tu neovisnost koja mu omogućava zaštićenost od svakog vanjskog utjecaja u njegovu postupanju, osobito onog izvršne vlasti, posebice kad, kao u glavnom postupku, odlučuje o izdavanju europskog uhidbenog naloga radi kaznenog progona. U tom je okviru taj državni odvjetnik obvezan osigurati i poštovanje prava osoba o kojima je riječ.
- 56 S obzirom na navedeno, Glavni državni odvjetnik Litve može se smatrati „pravosudn[im] tijelo[m] koje izdaje uhidbeni nalog” u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584, s obzirom na to da njegov položaj u toj državi članici, uz ono što je navedeno u točki 42. ove presude, jamči ne samo objektivnost njegove dužnosti nego i neovisnost u odnosu na izvršnu vlast u okviru izdavanja europskog uhidbenog naloga. Međutim, na temelju podataka iz spisa kojima raspolaže Sud ne može se zaključiti je li protiv odluka tog državnog odvjetnika o izdavanju europskog uhidbenog naloga dopušten pravni lijek koji u potpunosti ispunjava zahtjeve djelotvorne sudske zaštite, a što je na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri.
- 57 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na postavljena pitanja valja odgovoriti na način da pojam „pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog” u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 treba tumačiti na način da obuhvaća glavnog državnog odvjetnika države članice koji je, iako

ustrojstveno neovisan o sudbenoj vlasti, nadležan za vođenje kaznenog progona te koji na temelju svojeg položaja u toj državi članici uživa jamstvo neovisnosti u odnosu na izvršnu vlast u okviru izdavanja europskog uhidbenog naloga.

Troškovi

- 58 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

Pojam „pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog” u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009., treba tumačiti na način da obuhvaća glavnog državnog odvjetnika države članice koji je, iako ustrojstveno neovisan o sudbenoj vlasti, nadležan za vođenje kaznenog progona te koji na temelju svojeg položaja u toj državi članici uživa jamstvo neovisnosti u odnosu na izvršnu vlast u okviru izdavanja europskog uhidbenog naloga.

Potpisi